

Vegyések.

A kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1882. február 13-án d. e. 10 órakor a városház tanácstermében tartott rendes közgyűlés

jegyzőkönyve.

1. Hógyes Endre elnök a jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Paál Sándor és Cseh Lajos tagtársakat fölkérvén, s a múlt közgyűlés hitelesített jegyzőkönyvét bemutatván, következő beszéddel nyitja meg a közgyűlést:

Uraim, tisztelt tagtársak! Társulatunk két-két évig tartó harmadik cyclusa a mai közgyűlés napjával lejár. Hat év egy társulat életében elég hosszú idő arra, hogy kifejtett működését egyetemesebb szempontokból tekinthessük át és azt kellő bírálat alá vetve tisztába jövhessünk az elért siker és ennek alapján az ezután várható kilátások iránt.

Engedjék meg ezért az elnöki megnyitónak, hogy társulatunk élet folyamának e nagyobb nyugvó pontján a szokottnál tovább tarthassa pihenőjét, vissza tekinthessen a múltba, előre pillanthasson a jövőbe.

Hat évvel ezelőtt társulatunk megalakulásánál azon cél lebegett szem előtt, „hogy amaz élénk és örvedetes mozgalomba, mely hazánkban néhány év óta az orvostermészettudományok művelése, megkedveltetése és elterjedése körül megindult, egy önálló működő gócczá egyesítve belevonassék városunknak és ez országrésznek orvos- és természettudományi szak és műkedvelő intelligenciája is.“¹⁾

Szakintelligenciául reményünk volt megnyerni ifju tudomány egyetemünk orvos- és természettudományi intézeteinek tanárait és tanítványait, továbbá városunk és az erdélyi közéletnek természettudományokkal foglalkozó szaktereit. Műkedvelő intelligenciának ígérkezett Kolozsvár város művelt közönsége, mely a már különböző jótékony célokból tartott népszerű előadások alkalmával korábban kimutatta érdekltségét a természettudományok iránt.

Hogy a különböző foglalkozáskörű működésképes erőket és tudománykedvelőket egyesíthessük, társulatunknak könnyed szerkezetet alkottunk, melynek működésében és az általa nyújtott előnyök élvezetében majdnem minden korlát nélkül bárkinek szabad lett a részvétel, mely saját működésének folytonos evidenciában tartása által akarta a példaadás hatását fokozni, úgy az önálló tudományos működésre, mint a tudományos ismeretek elsajátítására valamint azoknak elterjesztésére.

Társulatunk szabad szerkezetében csak anynyi korlátot emeltünk, hogy külön csoportosítottuk az orvosi és külön a természettudományi szaktereket, hogy így a rokonabb szakmák tömörülve, sikeresebben végezhesék détail munkáikat a tudományos buvárlatban mindkettőt egyesítettük azonban a tudomány népszerű-

¹⁾ Titkári jelentés 1877-iki közgyűlésről.

sító munkálkodásban. Így jöttek létre orvosi és természettudományi szaküléseink és természettudományi estélyeink.

Ma már hat év tapasztalata áll rendelkezésünkre és talán csalódás nélkül tehetjük meg az önbírálatot, helyesen volt-e kitűzve a cél, helyesen voltak-e megválasztva az eszközök?

Ha végig tekintek az e hat év alatt előadott 73 orvosi és 82 természet-tudományi, a legnagyobb részét önálló tudományos buvárlatokat tartalmazó szak-értekezés és 40 népszerű előadás névsorán; ha figyelembe veszem azt, hogy a szakértekezők között, a régiék mellett, ott látom egyetemünk orvos- és természet-tudományi karainak csaknem minden szakmáját képviselve és azt tapasztalom, hogy az első működők kitartó phalanxa körül évről-évre fiatalabb buvárok merülnek fel; ha megtekintem kezdetben napilapok külön lenyomataként megjelent, mai nap már folyóirat gyanánt számot tevő „orvos-termesztudományi értesítő“-nk évről-évre izmosodó köteteit; ha meggondolom, hogy népszerű természet-tudományi estélyeinkre kiadott belépti jegyeinket keresve keresi városunk tudományszető közönsége; ha szemügyre vévén e hat év alatt megkésztereződött tagjaink névsorát és látva, hogy azok közt évről-évre szaporodik Erdély határán túl nagy Magyarországról, Budapestről a belépők száma, azon következtetésre jutok, hogy működésünket távolabbról is figyelemmel kísérik és kellőkép méltányolják: azt hiszem, hogy nem csalódom, ha azt a meggyőződést táplálom miszerint a cél csakugyan helyesen volt kitűzve és az eszközök a cél elérésére helyesen voltak megválasztva. „Well done“ mint az angol mondja. Társulatunk eszméjének meg van nyerve egyetemünk, városunk és országrészünk szak- és tudománykedvelő intelligenciája, működése figyelmet támaszt távolabb is. Sikerült itt Kolozsvárt egy kis orvos-termesztudományi irodalmi központot teremteni.

Örömmel kell bevallanom azt, hogy midőn 1875-ben egy orvostudománykari ülés alkalmával először pendítettem meg társulatunk alakításának eszméjét, távolról sem mertem volna reményleni ekkora és aránylag ily rövid idő alatt bekövetkező eredményt.

Azt tartom nem lesz helyen kívül megérinteni itten azokat az okokat is, melyek ez aránylag gyors sikert létrehozták. Első sorban azt hiszem nem csalódom, ha azon véleményben vagyok, hogy azon kis összetartó szakcsoport férfiaié az érdem, kik a megpendített eszmét azonnal felkarolták és annak megvalósításához idejüket, szellemi fáradozásaitak éveken keresztül legkészségesebben, csüggedést nem ismerőleg áldozatul hozták. Ma már midőn szakértekezéseinket, popularis előadásainkat díjazni tudjuk és azokat tisztességes irodalmi közlönyben gyorsan közzétehetjük, a társulatba belépés és az abban működni akarás csakis előnyt nyújt az illetőnek; tudománymívelő és tudományterjesztő működésének társulatunkban kényelmes és alkalmas közeget talál.

Az elért siker egy másik tényezőjeül elismeréssel kell felemlítenem az Erdélyi Múzeum-egylet természet-tudományi szakosztályával való szövetkezést. E már három éves szövetkezésnek köszönhetjük, hogy addig szerény „Értesítőnk“ tisztességesebb irodalmi alakban állíthatjuk ki és hogy az utóbbi évben írói és előadási díjakat is nyújthattunk munkatársainknak. A munka és közreműködés ked-

vét a szakemberekben e körülmény szemmel láthatólag fokozta, tagjaink számát észrevehetőleg szaporította.

Hibázna azonban ha a legfőbb okot elhallgatnám az elért siker létrehozásában. A korszellem hatását, mely abban nyilvánkozik hogy a természettudományi cultura mind nagyobb-nagyobb tért foglal el az egyetemes művelődésben és hova-tovább mindinkább kikényszeríti az emberek gondolkozásában annak elismerését, hogy a mai kor a természettudományok korszaka. Népek, nemzetek, kicsiny és nagy gondolkozói törik fejüket, hogy megértsék az emberben magában és a körülte lefolyó természettüneményeket és szakadatlanul akadnak mások, kik a nyert ismereteiket az emberi nem jólétének és boldogságának igyekeznek kútforrásává változtatni. A gőz mechanikai hatásának megismerése alapján országot-világot átszelő vasutak, világ tengert bejáró gőzhajók, ezer meg ezerféle ember és állatmunkát végező gépek keletkeznek. A galván folyam természetének felderítése távoli világokat pillanat alatt egybekötő telegraphiát támaszt. Az inductio áramoknak ismertetése létrehozza a tudományilag oly érdekes, gyakorlatilag oly sokat ígérő telephoinát, a villamos világítást. A geologusnak, a chemicusnak műhelyében kikutatott igazságok ezer meg ezerféle gyakorlati alkalmazást találnak az ipar, kereskedelem és a közélet terén. A biologus és pathologus buvárlatai az ép és beteg emberi szervezet életjelenségeinek kutatásánál oly természettörvényeket hoznak napvilágra, melyet a hygienicus a betegségek megelőzésénél, a therapeuta azoknak meggyógyításánál használ fel gyakorlati czéljaira. Igaz, e tudomány a Krupp-ágyukban, a gyorsan lövő fegyverekben, a dynamitban öldöklőből-öldöklőbb erőket ad az önvédelem és rombolás művészetének is, de a modern egészségügyi találmányokban, a czélszerű betegápolásban megteremti a humanismus számára is az eszközöket az önvédelem és rombolással járó kikerülhetetlen nyomorúság enyhítésére. Ez egyetemes forrongásban a munkafelosztás nagy elve uralkodik. Ezer meg ezer ember szelleme detail vizsgálatokban merül el, hogy saját szaknakörét napról-napra, újabb meg újabb ismeretekkel és a régiék javításával tökéletesítse és nem ijed meg attól, hogy életét örökös esavar készítésben eltöltve, bár saját szakmájában positiv haladást is birt felmutatni, de a nagy általánostól elmarad, nem, mert tudja, hogy az idő a nagy általánosító beilleszti munkásságát a korszellem egyetemes culturájába, mely jelenleg abban culminál, hogy az embert a természet erői felett saját jóléte és boldogsága érdekében minél nagyobb uralomra juttassa.

A mai társadalom érzi e magokban véve apró de tömérdekségökben nagy hatású detail munkásságnak áldásos voltát és hova-tovább nagyobb mértékben fordul figyelmével ama törkvés-k felé, nem csak azért mert a természettudományi ismeretek lelkében új eszmekört, új világot támasztanak, hanem mert érzi, hogy amaz ismeretek tényleg hasznára is válhatnak. A mai ébredő társadalom e tekintetben nagyon különbözik a régítől. Ha társulatunk 200 évvel ezelőtt rendez egy hasonló mutaványos előadást a kolozsvári viz természettudományi megismertetése végett mint közelébb és most tesszük, bizonynyára legfeljebb csak a csodálat az ördögösség képzetét gerjesztjük vala fel vele a közönségben, míg most mivel társadalmunk érdeklődő háláját kényszerítjük ki azzal, mely érzi, hogy bajai kútforrásának megjelölésével meg van jelölve a kulcs is, melylyel azokon segíthet.

A mondottak folytán azt hiszem nem csalódom, ha társulatunknak a tudományfejlesztés és elterjesztés tén elért eddigi sikereit főképen a modern kor-szellem hatására vezetem vissza, mely szüntelenül ösztönt ad nekünk az önálló tudományos tevékenység fejlesztéséhez, tudománykedvelő közönségünknek pedig a tevékenység megfigyeléséhez. És azt hiszem nem fog rosszul esni talán egyiknek sem azok közül, kik velem együtt a társulat keletkezésétől kezdve annak működési irányát megalkották és kormányozták, ha saját érdemeinket csak abban látom, hogy sikerült eltalálnunk a hangot, mely a modern természettudományi cultura hurjával consonál.

E consonantia fenntartása hitem és meggyőződésem szerint az az alap, melyen biztosíthatjuk és fejleszthetjük társulatunk sikereit a jövőben is. És hogy a consonantia fenntartására társulatunk jelen szervezete teljesen alkalmas leend, a múlt tapasztalata biztosítást nyújt a jövőre.

Miködéünk főszilypontja eddigelő orvosi és természettudományi szaküléseinkben rejlett. Ezekben kell annak maradni ezutánra is. E szakülések hivatrák arra, hogy időről-időre feltüntessék társulatunk természetszerű szellemi munkásai a kolozsvári tudomány egyetemi orvos- és természettudományi intézetek vezetőinek és tanítványainak tudományfejlesztő munkásságát. E szakülések elsőrendű közegének kell maradni ezentül is „orvos-termezettudományi értesítő“-nknek.

Népszerű természettudományi estélyeinkben volt eddigelő a kapocs szorosabb szakmüködéünk és társulatunk tudománykedvelői és a nagy közönség között. Ezeknek kell maradni a kapocsnak ezután is. Míg szaküléseinkben a tudomány újabb vívmányait és saját tudományfejlesztő munkásságunkat egymással ismertetjük meg, természettudományi estélyeinken a nagy közönséghez találjuk meg a tudomány útját. Ez estélyek által az azon előadandó tárgyak kellő megválasztása mellett üdvös hatást gyakorolhat társulatunk a közönségre. Sok tévhitet kiküszöbölhet, kellő óvatosság mellett, sok üdvös dolgot initiálhat.

E jövőbe pillantásnál legyen szabad még egy körülményre felhívni a t. közgyűlés figyelmét. Mint a gyűlés további folyamán hallani méltóztatnak, társulatunk választmányában és az Erdélyi Muzeum-egylet természettudományi szakosztályában felmerült a — három éve szövetekezésben élő — két társulat egybeolvasztásának eszméje. A miként felett mind a két társulat részéről kiküldött bizottság tanácskozik. Innen az elnöki székről előre tett vélemény nyilatkozatommal nem akarok semmi tekintetben semminek praesudicálni. Csak jelezni tartottam kötelességemnek a tényt. Önökön áll jóváhagyni vagy nem hagyni a választmánynak előleges bebocsátkozását az egybeolvasztás feletti kérdések megbeszélésébe és ha talán jóváhagynák azt, önök fogják annak idején eldönteni vajjon az egybeolvasztás feltételeit elfogadhatják-e vagy nem.

Feltárván önök előtt társulatunk kedvező múltját és kecsegtető jövőjét, engedjék meg, hogy köszönetet mondhassak mindazon társaknak, kik az elmúlt hat és a közelmúlt év folyamán részint úgy mint előadók, részint úgy mint közönlönyünk munkatársai, részint úgy mint társulat választmányi tagjai és hivatalnokai fáradságot nem ismerő buzgalommal segítettek közremüködni társulatunk megalakítása, megerősítése és felvirágoztatásában.

Kedves kötelességemnek tartom köszönetet mondani városunk polgármeste-

rének, egyetemünk időszerinti nagyságos rectorainak azon kegyességökért, hogy népszerű előadásaink számára a városház tanástermőt, szakelőadásaink számára az egyetemi intézetek helyiségeit szíves készséggel átadni méltóztattak.

Végül engedjék meg, hogy társulatunk hat éves pályája végén kifejezést adhassak egyuttal a magvető őszinte örömének is, ki gyönyörrel szemléli az általa elhíntett és folyton felve ápoltt eszme megtestesülését, ki jelenleg megnyugtatta érzi magát az iránt, hogy a megtestesült eszme tovább fejlődésére megkapta már a kellő pálya irányt és mintegy a központi erők székhelyéből kidobott égítest az egyetemes vonzódás nagy törvényei szerint haladhat tovább útjain. E vonzódás központja az egyetemes természettudományi kultúra. Engedjék meg reménylenem, hogy társulatunk jövő pályafutása — akár egyedül, akár a Muzeum-egylettel tegye azt — nem csak a szétpattanó meteor rövid, hanem a bolygók és állók-sillagok időken időki tartó pályafutása leend!!

Szerencsém van a kolozsvári orvos-természettudományi társulat VII. rendes közgyűlését megnyitni.

A beszéd éténn éljenzés mellett tudomásul vétetik.

2. A titkár fölolvassa következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés! Másodszor van szerencsém társulatunk évi működéséről és szellemi gyarapodásáról áttekinthető képet táni a társulatnak összes tagjai és az iránta érdeklődő tudomány-barátok elé, s a múlt évinél is nagyobb örömmel teljesítem ezen tisztemet, mivel — a mint az összehasonlításból mindenki meggyőződhetik — dicsekedés nélkül szólhatok társulatunk szellemi gyarapodásáról s így működésének sikeres voltáról is, melynek alappján nem fog tehát szerénytelennek látszani abbéli következtetésem sem, hogy a társulat csakugyan a helyes úton halad kitűzött célja felé. Őszintén meg kell vallanom, hogy saját szerény működésemet nagyon megkönnyebítette és kellemessé tette elnökünk és tisztársaimnak tapintatos vezetése, tapasztalt tanácsai és kitűnő ügybuzgalma, a miért is el rem mulasztatom hálás köszönetemnek e helyen is kifejezést adni.

Van szerencsém társulatunk múlt évi életéből a főmozzanatokat előterjeszteni:

A múlt évben összesen 27 gyűlés tartatott u. m. 1 közgyűlés, 4 választmányi ülés, 7 természettudományi estély 8 orvosi és 7 természettudományi szakülés.

A február 20-án tartott rendes közgyűlésen az alapszabályok értelmében megalakult a múlt évben működött választmány; ez megbízott az alapszabályokon szükségesnek mutatkozó változások iránt a jelen közgyűlésre indokolt javaslatot előterjeszteni.

A választmányi üléseken elintézett ügyek közül következőket emelhetem ki. A szakelőadások és a természettudományi estélyek a lehetőségig a megelőző években gyakorlatba vett időben tartattak. A választmány az „Értesítő“ nyomdai kiállítására vonatkozó szerződést Stein Jánossal megújította, a titkár és a szerkesztő bizottság jelentései alapján intézkedett az „Értesítő“ kiadásának apróbb ügyei fölött, az alapszabályok értelmében többször megvizsgálta a pénztárat, bizottságot küldött ki az alapszabályok revideálására, az „Értesítő“ jövő évi folyamában fölvetelre elfogadta dr. Daday Jenő tagtársnak nagyobb dolgozatát stb.

Hét természettudományi estélyen előadást tartottak következő tagtársak következő tárgyakról:

- I. Berde Áron. A természet a nemzetgazdászban.
- II. Purjesz Zsigmond. A betegségek fölismerése hajdan és most.
- III. Entz Géza. A láthatatlan világról.
- IV. Gamauf Vilmos. Az időjósítás hajdan és most.
- V. Szaniszló Albert. Rovarok és virágok.
- VI. Koch Antal. Erdélynek ásványokban való gazdagságáról.
- VII. Abt Antal. A hővillanyosságról és annak alkalmazásáról.

Ezen előadások a múlt évben is oly vonzást gyakoroltak a művelt közön ségre, hogy a rendelkezésünkre állott termek mindig zsufolásig megteltek hallgatósággal; s többször a redoute nagy termeit is igénybe kellett vennünk.

Nyolcz orvosi szakülésen értekezéseket tartottak vagy előterjesztéseket tettek a következő tagtársak :

I. Ülés január 22-én.

1. Klug Nándor. A szívlökés egyes szakaszainak időarányáról.
2. Szilágyi Ete. Egy színvegyítő készülék bemutatása és ismertetése.

II. Ülés február 19-én.

3. Nagy József. Emlékbeszéd dr. Gyergyai Árpád elhunyt tagtárs felett.
4. Géber Ede. A veres dobocsról (lichen ruber.)

III. Ülés márczius 26-án.

5. Benel János. Egy hat hónapos gyerek betegét mutatott be, melyen күмпрекедт лэгүк-сэrv miatt gyökeres sérvmetszés műtétét végezte.
6. Góth Manó. Egy általa kiirtott fekete husdag (melanosarcoma) bemutatása és ismertetése.
7. Engel Gábor. Egy négy hetes fejvérdagos gyermek bemutatása.

IV. Ülés április 30-án.

8. Géber Ede. A „lupus erythematosus“ egy esetét bemutatta
9. Purjesz Zsigmond. A tetaniáról.

V. Ülés május 27-én.

10. Géber Ede. Jelentés a folliculorum acarust illető vizsgálatairól.
11. Klug Nándor. A hékaszív idegeiről.

VI. Ülés október 4-én.

12. Maizner János ismertette az új osztrák hábautasítást.
13. Davida Leo. A nyaki idegek gyökei és csigolya közti duczainak magatartásáról a perobrachia egy esetében

VII. Ülés november 11-én.

14. Góth Manó bemutatott egy nőt, kinél a második szülés alkalmával a magzat koponyafürás és zuzás által hozatott a világra.

Högyes Endre bemutatja a kolozsvári egyetem általános kör- és gyógyszer-tani intézetéből a következő dolgozatokat:

15. Nehány vegytani anyag hatása az associált szemmozgásokra, vizsgálták Kovács Lajos és Kertész János.

16. Észrevételét közli a berlini élettani társaság jun. 28. és febr. 11 ülésein Baginszky tr. és Lucae tanár által előadott értekezésekre és fejtegeti a szédülési tünetmények valódi okát a fülbeli nyomás növekedésénél.

VIII. Ülés december 9-én.

17. Klug Nándor. A muscarin mérgezés alatt észlelt izomingerlékenység változásairól e változásokról összeállított graphicus táblázatokkal. (Hógyes Ferencz orvostanhallgató kísérletei nyomán.)

18. Góth Manó. A medenczeméréseknél a conjugata vera pontos meghatározására szolgáló általa összeállított készülék bemutatásával.

Hét természettudományi szakülésen pedig a következő szerzők a következő tárgyakat adták elő:

I. Ülés január 3-án.

1. Koch Antal. Az 1880. évi október 3-iki középerdélyi földrengésre vonatkozó tanulmányának főbb eredményeiről.

II. Ülés február 18-án.

2. Parádi Kálmán. A Kolozsvár környékén talált örvényférgekről.

3. Abt Antal. A villanszikrák hatása a radiométerre.

III. Ülés márczius 11-én.

4. Szathmári Ákos. „A villanszikra sikamlásáról folyadékokban“ című értekezését bemutatta Abt Antal.

5. Fodor Ferencz. Nehány adat a sugárzó hőről.

6. Roediger Lajos. „A pesterei barlang helyszínrajza“ című dolgozatát bemutatta Koch Antal.

IV. Ülés ápril 29-én.

7. Herbach Ferencz. Bosznia, Herzegovina geographiai geologiai ismertetése.

8. Veress Vilmos. Fényhullámérés, diffractió és interferenz tünemények alapján.

9. Primics György. A Retyezát hegytömegét alkotó kőzetekről.

V. Ülés október 21-én.

10. Daday Jenő. „Az álskorpíók bonczana“ című terjedelmes dolgozatának tartalmát ismerteti.

11. Abt Antal előadja a különböző fémek hővillanyos állapotának meghatározására szolgáló módszereket és bemutatja saját ez irányba tett vizsgálatának eredményeit.

12. Herbach Ferencz. A hargitai vasfényről és a székelyföldi petroleum előfordulásáról.

13. Koch Antal az erd. muzeum ásványtani osztálya számára a múlt nyáron beszerzett ásványokat bemutatja.

VI. Ülés november 25-én.

14. Fabinyi Rudolf. Egy általa szerkesztett készüléknek bemutatása, melyen a fémeknek hatása elektromos indító tekerésre telephon segélyével észlelhető.

15. Koch Antal. A múlt évi október 3-iki középerdélyi földrengés után Erdélyben észlelt földindulásokról.

16. Ugyanaz: Schuster Mártonnak a szebeni term. tud. társulat ez idei évkönyvében megjelent „az 1880. okt. 3-iki erdélyi földrengésről“ irt német munkájának ismertetése.

VII. Ülés december 16-án.

17. Primics György. Pseudomorphok augit után a tekerői diabasporthyritben.

18. Ugyanaz: Augit andesit a Csalhó hegy aljából Moldovában.

19. „ Lehmann Pál a fogarasi havasokra vonatkozó német közleményének ismertetése.

20. Egyed Mózes „Az electromos szikraáramok kiegyenlítődése“ című beküldött dolgozatát ismerteti Abt Antal.

Ezeknél fogva a múlt év folyamában 32 szerző 47 különböző tudományos tárgyról tartott szak- és népszerű előadást.

A társulat tagjainak száma a múlt év kezdetével éppen 200-ot tett; a múlt év folyamában meghalt 3 tag és kilépett 3 tag, de belépett 15 helybeli és 19 vidéki, összesen 34 új tag; minél fogva a tagoknak létszáma az 1881. év végén 229-et tett, tehát a valódi gyarapodás 29 tag. A 229 tag közül helybeli van 119 és vidéki 109. Tekintve azt, hogy 1880-ban a gyarapodás csak 19 tag volt, társulatunknak múlt évi gyarapodása a mi viszonyainkhoz képest, ha nem is mondható fényesnek, de kielégítően növekedő, s ha csak ilyen arányban is tovább halad a növekedés, a mit társulatunknak szerény működése, s a rendezett népszerű előadások közkedveltsége, a tagdíjnak csekélyisége és kiadványunknak gazdag tartalma és esinos kiállítása reménylentünk enged, úgy néhány év múlva társulatunk anyagilag is oly helyzetbe juthat, hogy működését ezen anyagi gát nem fogja akadályozni.

Társulatunk kiadványa az „Orvos-Természettudományi Értesítő“, melyet egy háromtagu szerkesztői bizottság, élén a titkárral, szerkeszt, a múlt évben terjedelemre ismét tekintélyes kötetté nőtte ki magát. Az előirányzott 34 iv maximumnál $3\frac{2}{5}$ ivvel adtunk többet, mihez számítva a költséges tábláknak tetemes számát (12.) is, bátran állíthatjuk, hogy Magyarországon nem létezik tudományos társulat, mely csekély díjért annyit nyújt tagjainak. De ez csakis az által válik lehetségessé, hogy társulatunk szövetkezett az erdélyi muzeum-egylet természettudományi szakosztályával, szellemi termékeinek közös publicálása végett, mely célra az erdélyi muzeum-egylet múlt közgyűlése liberális módon megszavazta a szükséges költségeket; ettől fog függni ezután is az „Orvos-Természettudományi Értesítő“ fennmaradása jelen alakjában.

Társulatunk a múlt évben is fenntartotta a megkezdett esereviszonyt a hazai orvos-term. tud. társulatokkal; Értesítőnket ezenkívül megküldtük még a nagyobb könyvtáraknak, testületeknek és egyleteknek, végre főbb hazai lapoknak is, melyek részben ismertették is az egyes füzetek tartalmát.

Azon óhajjal fejezem be titkári jelentésemet, hogy sikerüljön majd utódoknak elérnie megvalósulását mindazon reményeknek, melyeket társulatunk minél nagyobb felvirágozására mindnyájan táplálunk keblünkben.

Tudomásul vétetett.

3. A pénztárnok felolvass jelentését.

A kolozsvári Orvos-természettudományi társulat pénztárának
állása 1881. decz. 31-én.

Bevétel	frt		kr		Kiadás	frt		kr	
	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr
116 helybeli tagtól 3 frt évi díj	348	—	—	—	Nyomtatványok, fo- lyóiratok és szolgál- nak	1506	52	—	—
103 vidéki tagtól 2 frt évi díj	206	—	—	—		Írói tiszteletdíjakért Divaldnak fénykép- nyomásért	898	76 1/2	—
34 beiratási díj 2 frt évi díj	68	—	—	—	Gyergyainak ravatal- ra koszoru		20	—	—
Takarékpénztári ka- matok	36	24	—	—		Dr. Entz Gézától a bevételben vissza- stornírozott összeg	35	—	2600
Dr. Koch A. „földren- gés“ művének nyom- dai költségei fedeze- teül	178	—	—	—	Egyenleg 1882. jan. 1-sején		—	—	295
Az erd. muzeum-egy- lettől	1400	—	—	—		—	—	—	—
Régibb évi „Értesi- tőkért	28	50	—	—	—	—	—	—	—
Dr. Entz Gézától stor- nizott összeg	35	—	2299	74	—	—	—	—	—
1880 évről pénztári maradék	—	—	—	595 88	—	—	—	—	—
Összesen	—	—	2895	62	—	—	—	2895	62
1882. év január 1-re pénztári átvitel	295	33 1/2	—	—	—	—	—	—	—

Székely Miklós t. pénztárnok.

A közgyűlés Székely Miklós pénztárnok jelentését tudomásul veszi.

4. Pénztár-vizsgáló bizottság a következőket jelenti:

Tisztelt közgyűlés! A t. választmány megbízása következtében van szerencsénk a kolozsvári orvos-természettudományi társulat pénztárának múlt évi állásáról megejtett vizsgálat alapján jelenteni, hogy

a) az 1880. évről mint pénztármaradék ájtott 1881. évre 595 frt 88 kr.

b) bevétel volt 1881. év folytán 2299 „ 74 „

Összesen volt a pénztárban 2895 frt 62 kr.

Ebből kiadatott különböző czimeken 2600 „ 28 1/2 kr.

Maradt és van jelenleg a pénztárban 295 „ 33 1/2 „

Ezen kétszáz kilencvenöt forint harminczhárom és egy félkrajczányi összegből találtunk a pénztárban 45 frt 63 1/2 krajczányi készpénzt és egy takarékpénztári könyvecskét (1719. tkp. számmal jelölve), mely szerint a kolozsvári takarékpénztárban a társulat nevéen 249 frt 70 kr elhelyezve van.

Miután mind a bevételeket, mind a kiadásokat szabályszerűen vezetve, megfelelő utalványokkal és nyugtatványokkal kellőleg igazolva s általában véve

az egész pénztárt, valamint a rávonatközo számadást kifogástalan rendben talál-
tuk, tisztelettel ajánljuk a t. közgyűlésnek, hogy sziveskedjék t. Széky Miklós
pénztárnok urat az 1881. évi számadás terhe alól a fent hagyandók fenhagyása
mellett, felmenteni; egyszersmind indítványozzuk, hogy t. közgyűlés a pénztárnok
úr fáradozásáért elismerését és köszönetét jegyzőkönyvileg kifejezze.

Mely jelentésünk után maradtunk egész tisztelettel a t. közgyűlés

Kolozsvárt, 1882. február 7-én

hivatali szolgálai

Szaniszló Albert s. k.

Parádi Kálmán s. k.

Tudomásul vétetik és Széky Miklós pénztárnok úr az 1881. évi számadás
terhe alól fölmentetvén, fáradozásáért köszönet szavaztatik.

5. Elnök jelentést tesz a választmány alapszabálymódosító munkálkodásáról,
melylyel az a múlt évi közgyűlés 7. pontja értelmében megbízott. Előadja, hogy
a választmány a maga kebeléből az alapszabályok módosításának eszközlése végett
egy 3 tagu bizottságot küldött ki; hogy ezen bizottság elérkezettnek látta az időt
arra, hogy társulatunknak az Erd. Muz.-egylettel szorosabban egyesülése szóba hozas-
sék, s indítványt dolgozott ki ezen egyesülés tárgyában, melyet a választmány magáévé
tett. Ugyanezen javaslat az erd. muzeum-egylet természettudományi szakosztálya
által is elfogadtatván, ez az erd. muzeum-egylet választmánya elé hozta az egész
ügyet.

Az erd. muzeum-egylet választmánya az egyesülés észmáját örömmel fogadta
és 7 tagu bizottságot küldött ki a maga kebeléből, mely az orvos-természettudo-
mányi társulat 3 tagu bizottságával egyetemben, az egyesülés módjáról, az erd.
muzeum-egylet alapszabályain e miatt szükségessé váló változtatások felett indo-
kolt javaslatot dolgozzon ki. Ezen bizottság ismét 3 tagot küldött ki kebeléből a
végre, hogy az alapszabályok új pontjait szövegezzék.

6. Miután indítvánnyal senki sem lépett fel, Paál Sándor azt ajánlja, hogy
ezentűl a kinek indítványa lesz, azt két héttel előbb jelentse be a választmány-
nak, hogy ez saját véleményével terjeszthesse be.

Figyelembevétel végett az alapszabály-revideáló bizottsághoz utasítatik.

7. Új tagoknak ajánlatnak:

1. Br. Bánffy Ádám, Választó, ajánlja Koch Antal
2. Dr. Fischer Lajos ügyvéd helyben, ajánlja Széky Miklós.
3. Stein Gábor könyvkereskedő helyben, " " "
4. Stein János könyvkiadó " " " "
5. Demjén László könyvkereskedő " " Hógyes Endre.
6. Dr. Jenei Viktor egyet. tanár " " " "
7. Barabás Ferenc okl. gyógyszerész helyben, ajánlja Széky Miklós.

Egyhangulag megválasztatnak.

8. Jelen tisztikar megbízatása ideje lejárván, ezennel visszalép és elnök
dr. Mosel Antal tagtársat kéri fel, hogy mint korelnök vezesse a megejtendő új
választást.

Dr. Mosel Antal elfoglalván korelnöki székét a szavazatszedő bizottságba meghívja Gamauf Vilmos, Daday Jenő és Primics György tagtársakat a természettudományi- és Klug Nándor és Bikfalvi Károly tagtársakat az orvosi szakosztály részéről.

Először is az elnök, titkár és pénztárnok választása vétetvén elő, a szavazatszedő bizottságnál

- a) Elnökségre beadott 26 szavazatból kapott:
Dr. Hógyes Endre 25 szavazatot,
Dr. Abt Antal 1 szavazatot;
Dr. Hógyes Endre elnöknek megválasztott.
- b) Titkárságra beadott 25 szavazatból kapott:
Dr. Entz Géza 17 szavazatot,
Dr. Koch Antal 8 " s így
Dr. Entz Géza titkárnak megválasztott.
- c) Pénztárnokságra beadott 25 szavazatból kapott:
Széky Miklós 24-et,
Gamauf Vilmos 1-et s így
Széky Miklós pénztárnoknak megválasztott.

Erre a választmányi tagok megválasztása kerülvén sorra az orvosi szaknál beadott 7 szavazatból kapott:

- a) Szakelnökségre:
Dr. Genersich Antal 5 szavazatot,
Dr. Géber Ede 2 szavazatot s így
Dr. Genersich Antal orvosi szakelnöknek megválasztott.
- b) Szakjegyzőségre:
Dr. Klug Nándor 4 szavazatot,
Dr. Nagy József 2 " s így
Dr. Géber Ede 1 " s így
Dr. Klug Nándor orvosi szakjegyzőnek megválasztott.
- c) Választmányi tagságra:
Dr. Purjesz Zsigmond 6 szavazatot,
Dr. Góth Manó 2 " "
Dr. Nagy József 4 " "
Dr. Géber Ede 2 " "
Dr. Tüske 1 " "
Dr. Klug Nándor 2 " "
Dr. Davida Leo 1 " "
Dr. Salamon 1 " "
Dr. Bartha 1 " "
Dr. Hógyes Endre 1 " minélfogva szavazattöbbséggel
Dr. Purjesz Zsigmond és
Dr. Nagy József választmányi tagoknak megválasztattak.

A harmadik választmányi tagra újra törtévéen szavazás, a beadott 7 szavazatból kapott:

Dr. Nagy József 1 szavazatot,
Dr. Góth Manó 1 „
Dr. Géber Ede 5 „ s így
Dr. Géber Ede harmadik választmányi tagnak megválasztott.

A természettudományi szak választmányára beadott 20 szavazatból

a) kapott szakelnökségre:

Koch Antal 16 szavazatot,
Fabinyi Rudolf 1 „
Abt Antal 2 „ s így
Koch Antal természettudományi szakelnöknek megválasztott.

b) Szakjegyzőségre:

Parádi Kálmán 19 szavazatot,
Daday Jenő 1 „ s így
Parádi Kálmán természettudományi szakjegyzőnek megválasztott.

c) Választmányi tagságra:

Abt Antal 17 szavazatot,
Gamauf Vilmos 17 „
Fabinyi Rudolf 18 „
Szaniszló Albert 4 „
Cseh Lajos 1 „
Koch Antal 2 „
Mosel Antal 1 „ minélfogva

Abt Antal, Gamauf Vilmos és Fabinyi Rudolf term. tud. választmányi tagokul megválasztottak.

Korelnök a megválasztott tisztikart kihirdetvén, ezzel a közgyűlés befejeztetett.

Kelt mint fent.

Hógyes Endre,
elnök.

Jegyezte: Koch Antal,
mint a társulat volt titkára.

Hitelesítettik:
Cseh Lajos.
Paal Sándor.